

ସାଧାରଣ ନାମ

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ

ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ

ଧାନ ଫସଲକୁ ଦୁଇ ଜାତିର ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାନ୍ତି । ସେସବୁ ହେଲା; ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ (BPH), *Nilaparvata lugens* (Stal) ଏବଂ ଧଳାପିଠିଆ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି (WBH), *Sogatella furcifera* (Horvath) ।

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛଡିଆଁ ପୋକ ଯୋଗୁଁ ଗଛର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମେ ନାରଙ୍ଗୀ-ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ହୁଏ । ପରେ ଏହା ବାହାମା ରଙ୍ଗର ହୋଇ ଶୁଖିଯାଏ । ଏଥିଯୋଗୁଁ ଗଛ ମରିଯିବା ସହିତ ଚକଡ଼ା ଚକଡ଼ା ହୋଇ ଫସଲ ପୋଡ଼ିଯିବା ପରି ଜଣା ପଡ଼େ । ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ମଧ୍ୟ ଛିନ୍ନ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ରୋଗ ଓ ଘାସୁଆ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ରୋଗର ଭୂତାଶୁ ବ୍ୟାପିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଦୁଇ ରୋଗକୁ ଦମନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ଉଭୟ ଜଳସେଚିତ ଓ ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲୁଆ ଜମି, ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ପାଣି ଜମି ରହୁଥିବା ଜମି, ଅଧିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଥିବା ଓ ଛାଇ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ବିଶେଷ ସମସ୍ୟା କରିଥାଏ । ଧାନ କିଆରୀରେ ବହଳିଆ ଗଛ ଥିଲେ, ଅଧିକ ବିହନ ବୁଣାଯାଇଥିଲେ, ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଫସଲର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲେ; ଏହି କୀଟର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

କୀଟର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ଡହାରଖି କରନ୍ତୁ :

- ପତ୍ରର ମଝିଟିର ବା ପତ୍ରାଞ୍ଚଳରେ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଆକାରର ଧଳା ଅଣ୍ଡା ରହିଥିବା
- ଧଳାରୁ ବାହାମା ରଙ୍ଗର ନିମ୍ଫ ଥିବା
- ମାଟିଆ ବା ଧଳାରଙ୍ଗର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ପିଲର ମୂଳ ଭାଗରେ ରହି ରସ ଖୋଷିବା
- ଗଛ ମୂଳ ଭାଗରେ କଳା ରଙ୍ଗର ଫିମ୍ପି ଲାଗିବା ପରି ଦେଖାଯାଏ ।

କିଆରୀରେ ଏହି ଲକ୍ଷଣମାନ ଦେଖନ୍ତୁ :

- ଚକଡ଼ା ଚକଡ଼ା ହୋଇ ଫସଲ ପୋଡ଼ିଯିବା ପରି ଦେଖାଯିବା ଅଥବା ଗଛ ହଳଦିଆ ଓ ମାଟିଆ ହୋଇ ଶୁଖିଯିବା
- ଡିମ୍ବାକୃତି କ୍ଷତ ଚିହ୍ନ ଯୋଗୁଁ ଗଛରେ କବକ ଓ ବାଜାଶୁଜନିତ ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ ହେବା
- ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ମୂଳରେ ଅଠାଳିଆ ପଦାର୍ଥ ବା କଠିନ ପଦାର୍ଥ ଜମିଥିବା
- ଫସଲରେ ଭୂତାଶୁଜନିତ ଛିନ୍ନ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ରୋଗ ଓ ଘାସୁଆ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ରୋଗ ହେବା

୦।ଏ ୦।ଏ ଗଛ ପୋଡ଼ିଯିବା ଲକ୍ଷଣ ଧାନର କଳା ବର୍ଣ୍ଣ କୀଟ ଦ୍ଵାରା ହେଉଥିବା ପୋଡ଼ା ଦାଗର ଲକ୍ଷଣ ପରି ଦେଖାଯାଏ । ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ ଗଛ ମୂଳରେ ଅଠାଳିଆ ପଦାର୍ଥ ଜମିଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ଵାରା ଉପକାରୀ କୀଟ ନଷ୍ଟ ହେବା ଫଳରେ ଏହି କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ (ବିନା ବାଧାରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକର ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ଫୁଟିଥାଏ, ବୁଝାଇଥିବା ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବଂଶବୃଦ୍ଧି କରି କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇଥାନ୍ତି) ଅଥବା ଚୀର୍ଯ୍ୟ ତେଣା ବିଶିଷ୍ଟ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ପବନ ଦ୍ଵାରା ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ବ୍ୟାପିଥାଏ । ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ହେଲା :

- ଧାନ କିଆରୀ ଓ ଆଖପାଖ ସ୍ଥାନରୁ ଘାସ ସଫା କରିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଉପକାରୀ କୀଟଙ୍କୁ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା କୀଟନାଶକ ଔଷଧର ଅବିଚାରିତ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- କୀଟ ପ୍ରତିରୋଧକ କ୍ଷମତା ଥିବା ବିହନ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ବିହନ କିସମ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ସଂକଟ ସଂଖ୍ୟା : ପିଲ ପିଛା ଗୋଟିଏ ବା କମ୍ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଥିଲେ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।
- ତଳି ପଟାଳିରେ ଦୈନିକ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକର ଉପସ୍ଥିତି ନଜର କରନ୍ତୁ । ଧାନ କିଆରୀରେ ସସ୍ତାହକୁ ଥରେ କାଣ୍ଡ ଓ ଜଳସ୍ତର ଉପରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକକୁ ନଜର କରନ୍ତୁ । ତଳି ପଟାଳି ବା ବୁଣାଧାନ କିଆରୀକୁ ବାରିପାଖରୁ ନଜର କରନ୍ତୁ । ଗଛ ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ, ଗଛକୁ ଦୁଇ କଡ଼କୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ଏହାର ମୂଳକୁ ଆଘାତ କରନ୍ତୁ । ଗଛ ମୂଳରୁ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ପାଣି ଉପରେ ଖସି ପଡ଼ୁଛି କି ନାହିଁ ଦେଖନ୍ତୁ । ରୁଆ ଧାନ କିଆରୀରେ କୋଣରୁ କୋଣକୁ ଗତି କରି ୧୦ ରୁ ୨୦ଟି ବୁଦାର ମୂଳକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ । ଧାନ ଫସଲ କ୍ଷୀର ହୋଇବା ପରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ବା ଧଳାପିଠିଆ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଅବସ୍ଥା

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ଫସଲ ପୋଡ଼ିଯିବା

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଛତର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in, Email: contact@rkbodisha.in

- ରାତ୍ରବେଳା ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଆକ୍ରମଣର ଆଶଙ୍କା ଅଧିକ। ଥିବା ରୁ ଆଲୋକ ଯନ୍ତ୍ରା (ହାଲୁକା ରଙ୍ଗର କାନ୍ଥ ପାଖରେ ବା ଏକ ଜଳପାତ୍ର ଉପରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବଲ୍‌ବ୍ ଓ କିରୋସିନ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍ ରଖାଯିବା) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ତଳି ପଟାଳି ବା ଧାନ କିଆରୀ ନିକଟରେ ଆଲୋକ ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆଲୋକ ଯନ୍ତ୍ରା ନିକଟରେ ଶହ ଶହ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲେ; ତଳି ପଟାଳି ଓ ଧାନ କିଆରୀରେ ଏହି ପୋକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଦୂରତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କେତେ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିଦିନ ତଳି ପଟାଳି ଓ ଧାନ କିଆରୀରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦୈନନ୍ଦିନ କୃଷକ ଏହି ପୋକକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ, ଆଲୋକ ଯନ୍ତ୍ରା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ନଥାଏ ।
- ବାଆଁ ରୋପଣ: ରୋଇବାବେଳେ ପ୍ରତି ୮ ଧାଡ଼ି ପରେ ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ତଳି ରୁଅନ୍ତୁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଔଷଧ ସ୍ତ୍ରୋତ କରିବା ଓ ତଦାରଖରେ ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ ।
- ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୦.୨ ଗ୍ରାମ ପାଇମେଫୋଜିନ୍ ୫୦% ଡବଲୁଜି ବା ୨.୫ ଗ୍ରାମ ବୁପ୍ରୋପେଜିନ୍ ୧୫% + ଆସେପେଟ୍ ୩୫% ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡି କିମ୍ବା ପ୍ରତି ୩ ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୧ ଗ୍ରାମ ଡାଇନୋଟେମ୍ପୋରାନ୍ ୨୦% ଏସଜି ବା ୧ ଗ୍ରାମ ଫ୍ଲୁନିକାମାଇଡ୍ ୫୦% ଡବଲୁଜି ମିଶାଇ ସ୍ତ୍ରୋତ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପତ୍ତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଧାନ ଫସଲ ପତ୍ତି

